

‘Stabat Mater’ raakt extra in afgeslankte vorm

Friesch Dagblad 12 maart 2014

Het *Stabat Mater* van Pergolesi gaat recht je hart in. Zeker als het wordt uitgevoerd door slechts twee zangeressen en een klein ensemble. Zondag is zo’n fragiele versie te horen in de Sint Piter in Grou.

Passieconcert

Ellen Stikkelbroeck

Een sopraanaria gezongen door één sopraan of door een heel koor van sopranen. Organist Carl Visser kiest meteen voor de eerste. „Een fragiele, iele en ijle uitvoering grijpt mij meer aan”, zegt hij. De muzikaal leider van de Sint Piterconcerten in Grou stelde eind vorig jaar dan ook voor om in de lijdenstijd een afgeslankte uitvoering te houden van het *Stabat Mater* van Pergolesi. „We hebben als concertcommissie verschillende versies beluisterd. YouTube staat natuurlijk vol met filmpjes, zowel door koren als door solisten. De andere commissieleden volgden mij in mijn gevoel: we moeten een uitvoering neerzetten zoals Pergolesi het stuk heeft geschreven.”

Het *Stabat Mater* is gebaseerd op een gedicht dat rond 1300 is gemaakt door een franciscaner monnik. Het beschrijft het lijden van moeder Maria die haar zoon Jezus aan het kruis ziet hangen.

Tallose componisten lieten zich in de loop der eeuwen verleiden om een compositie te schrijven op het gedicht. „In Napels werd op Goede Vrijdag altijd het door Alessandro Scarlatti geschreven *Stabat Mater* uitgevoerd, totdat men aan Giovanni Battista Pergolesi vroeg een nieuwe compositie te maken. Sinds 1736 werd die versie gebruikt. Pergolesi overleed in datzelfde jaar op 16 maart; aanstaande zondag dus precies 278 jaar geleden.”

Pergolesi schreef zijn *Stabat Mater* voor twee solisten (een sopraan en een altus), strijkenensemble en een basso continuo. „Wij voeren het zondag uit met twee zangeressen, vier strijkers en een kistorgel”, zegt Visser die zelf het kistorgel zal bespelen. Het grote orgel van de kerk, waar hij als cantororganist doorgaans op speelt, wordt niet gebruikt. „Ik maak echt deel uit van het ensemble. Het kistorgel heeft een puur ondersteunende functie.”

Volgens Visser is het helemaal van nu om terug te keren naar soberder uitvoeringen, zoals een componist zijn werk ooit schreef. „Je ziet het ook bij de *Matthäus Passion*.

Musicus Carl Visser voor de Sint Piterkerk in Grou. Foto: Hoge Noorden / Jacob van Essen

Die werd in de tijd van Mengelberg gezongen met een koor van wel honderd mensen. Dat is tegenwoordig ook al niet meer zo. Ik denk dat het *Stabat Mater* de komende jaren ook steeds vaker de afgeslankte versie te horen zal zijn.”

Visser hoopt dat de uitvoering van zondag het publiek zal raken. „Dat het dichtbij de mensen komt

en niet alleen op het podium blijft.” Door met veel expressie te werken moet het lijden eigenlijk vanaf de eerste noot duidelijk zijn. „De lijdenstijd is een wat poëtische tijd. Het lijden van Christus is prachtig verwoord en verbeeld. Maar eigenlijk is het natuurlijk bikkelhard. Ik hoop dat we iets over kunnen brengen van die realiteit.” Een werk

als dat van Pergolesi is daar perfect voor, meent hij. „De eerste noot die sopraan Rianne Berendsen en mezzosopraan Roelien van Wageningen samen zingen zijn een G en een F. Dat zijn dissonanten; de noten wringen samen. Dus daar gebeurt het al.”

sintpiterconcerten@gmail.com